

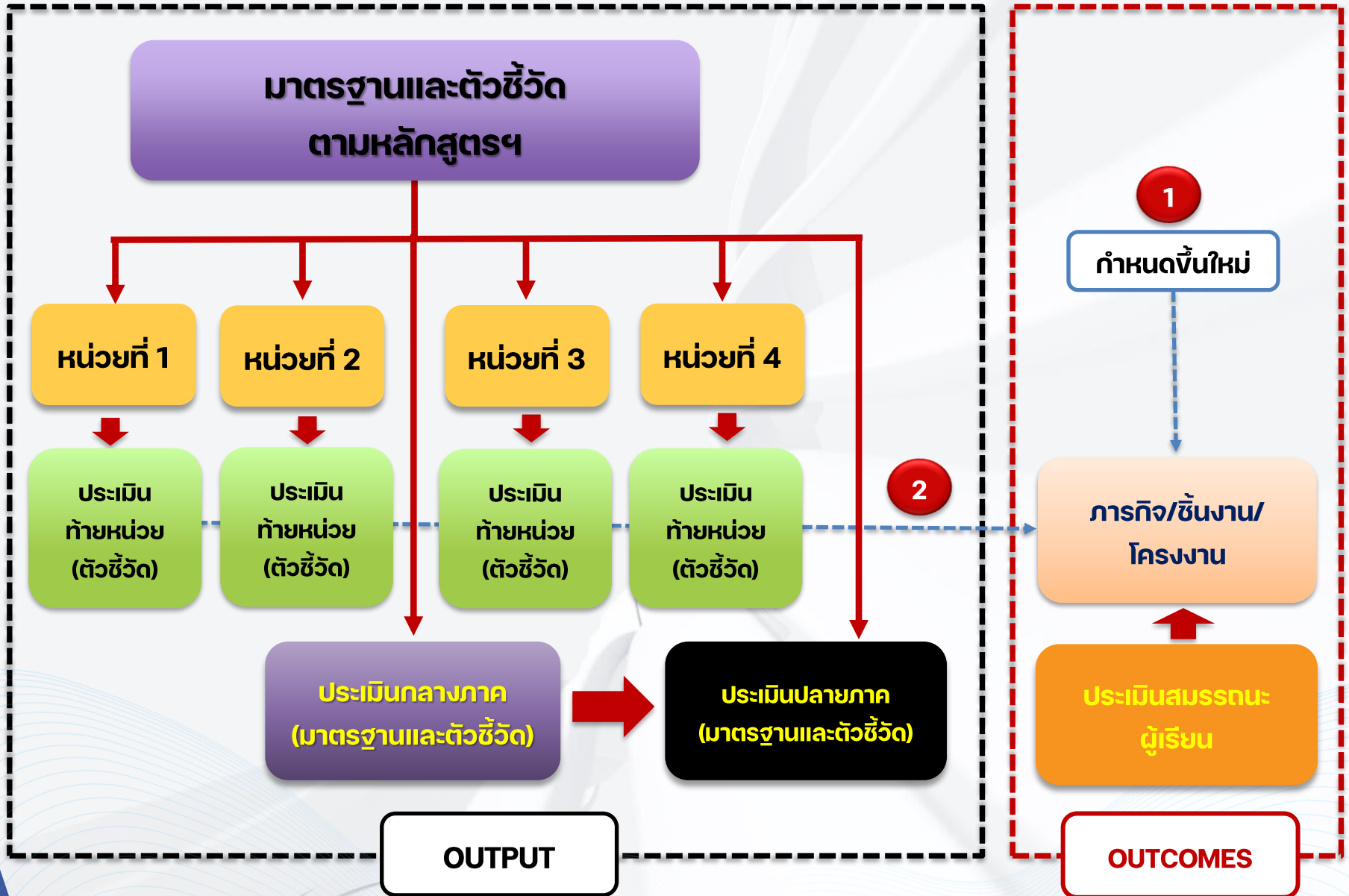

**การประเมินสมรรถนะผู้เรียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551**

**ดร.ชนาริป กุ้ยแป
สำนักทดสอบทางการศึกษา**

การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางฯ

หลักการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

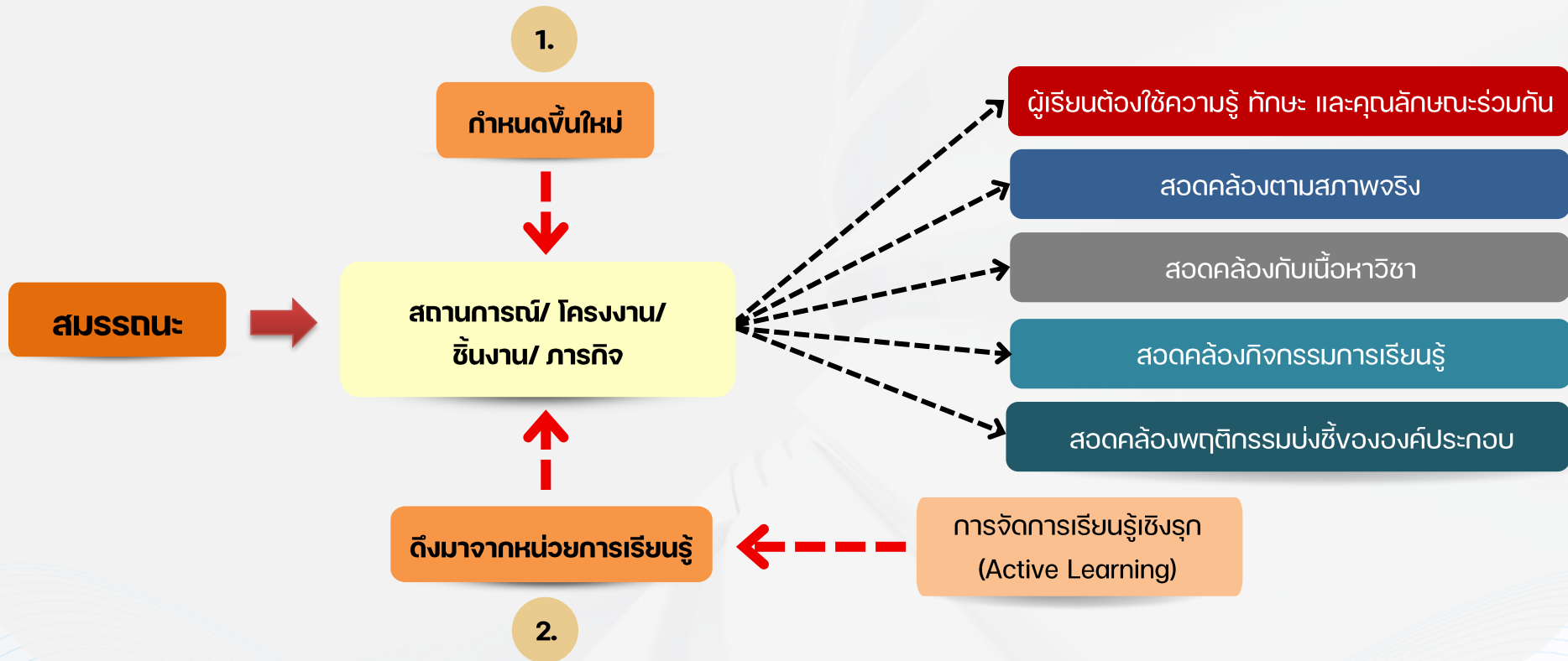
- เป็นการประเมินเพื่อการพัฒนามิใช่เพื่อตัดสิน ที่ให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินไปพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ
- เป็นการประเมินแบบแยกส่วน (Analytic) และแบบองค์รวม (Holistic) ที่เป็นการพิจารณาคคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายพฤติกรรมบ่งชี้ แล้วสรุปเป็นรายสมรรถนะ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากข้อมูลหลายแหล่งตามสภาพจริง (Authentic Assessment) รวมทั้งการประเมินผลงานการปฏิบัติงาน การแก้ใ้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ การร่วมกิจกรรม/โครงการ ที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน
- เป็นการประเมินที่ต้องใช้วิธีการที่หลากหลายที่มีความเที่ยงตรง ยุติธรรม เชื่อมั่นได้ สอดคล้องตามสภาพปัจจุบันที่เป็นจริง และมีข้อมูล สารสนเทศเพียงพอต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนและการตัดสินใจ
- เป็นการประเมินที่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (Assessment As Learning) ที่ช่วยเสริมสร้างพลังบวกให้แก่ผู้เรียน โดย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบและทำการประเมิน รวมทั้งได้รับทราบถึงผลการประเมินและแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น

**1. กำหนดหรือเลือกภาระงาน/ ชิ้นงาน/
สถานการณ์ (Task)
ที่สามารถสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน**

การกำหนดรูปแบบการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

สมรรถนะความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

(กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาคหกรรม)

1.

กำหนดขึ้นใหม่

ตัวชี้วัด

OUTPUTS

ความรู้ (K)

- วัตถุดิบ/สารอาหาร
- ขั้นตอนการทำอาหาร
- วิธีการเลือกวัตถุดิบ
- การเลือกใช้อุปกรณ์

ทักษะกระบวนการ (P)

- ทักษะใช้อุปกรณ์
- การทำอาหารตามขั้นตอน
- การบริหารจัดการ
- การเผชิญ/แก้ปัญหา

คุณลักษณะ (A)

- การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
- ความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงาน

ภารกิจ

ทำอาหารที่นักเรียนชอบ

สำเร็จตามเวลา

สมรรถนะ

OUTCOME

รสชาติอร่อย

2.

ดึงมาจากหน่วยการเรียนรู้

Active Learning

Problem-Based Learning

Project-Based Learning

Inquiry-Based Learning

Phenomenal-based Learning

STEM / STEAM

- โครงการ
- ชิ้นงาน
- รายงาน

Output

มาตรฐาน
และตัวชี้วัด

สะท้อน

ประเมินแบบแยกส่วน

การประเมิน
ตามสภาพจริง
(Authentic Ass)

ประเมินแบบองค์รวม

สะท้อน

Outcome

สมรรถนะ
(Competency)

2. กำหนดกรอบในการประเมิน สมรรถนะของผู้เรียน

ตัวอย่าง กรอบการประเมินสมรรถนะ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ภาระงาน/ชิ้นงาน/ สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้ ตามภาระงาน	วิธีการวัด และประเมินผล	เครื่องมือในการวัด และประเมินผล	ช่วงเวลา
1. ใช้กระบวนการ แก้ปัญหาโดยการ วิเคราะห์ ปัญหา วางแผนในการ แก้ปัญหา ดำเนินการ แก้ปัญหา ตรวจสอบ และสรุปผล	1. การวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ จัดระบบ ข้อมูล สร้างทางเลือก กำหนดทางเลือก/ วิธีการ	การประดิษฐ์ของเล่น จากของเหลือใช้	1.1 ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย และประเภท ของเล่นและของเหลือใช้	1. การสังเกตพฤติกรรม 2. การประเมินภาคปฏิบัติ 3. การซักถาม/สัมภาษณ์ 4. การตรวจสอบร่องรอย หลักฐาน	1. แบบสังเกต 2. แบบประเมิน ภาคปฏิบัติ (แบบ ตรวจสอบรายการ) 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบประเมิน ชิ้นงาน	ก่อน ระหว่าง และ หลังการปฏิบัติงาน
	2. การวางแผนในการ แก้ปัญหา		1.2 สำรวจและกำหนดของเหลือใช้ใน ท้องถิ่น			
	3. การดำเนินการใน แก้ปัญหา ตรวจสอบ และ บันทึกผล		1.3 เลือกของเหลือใช้เพื่อนำมาประดิษฐ์ ของเล่น			
	4. สรุปผลและรายงาน		1.4 เลือกประเภทของของเล่นที่ต้องการ ประดิษฐ์			
2. ผลลัพธ์ที่เกิดจาก การแก้ปัญหา	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจาก การแก้ปัญหตาม แผน		2.1 กำหนดอุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ของ เล่น			
			2.2 กำหนดขั้นตอนในการประดิษฐ์ของเล่น			
			3.1 ดำเนินการประดิษฐ์ของเล่น			
			3.2 ตรวจสอบความแข็งแรง ทนทานของ ของเล่น			
			3.3 บันทึกผลเกี่ยวกับการตรวจสอบ คุณภาพของของเล่น			
			4.1 สรุปผลการดำเนินการประดิษฐ์ของเล่น			
			4.2 รายงานผลการประดิษฐ์ของเล่นหน้า ชั้นเรียน			
			คุณภาพของของเล่นจากของเหลือใช้			
			1. ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด			
			2. สวยงาม ทนทาน			

3. สร้างเครื่องมือในการประเมิน สมรรถนะของผู้เรียน

แบบทดสอบ

แบบสังเกตพฤติกรรม

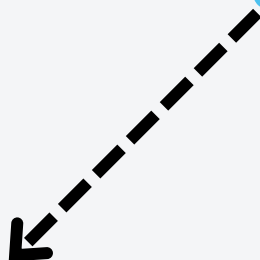
แบบสัมภาษณ์

แบบประเมินภาคปฏิบัติ

แบบประเมินตามสภาพจริง

**แบบตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน /
แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)**

**สมรรถนะ
(พฤติกรรมบ่งชี้
ในแต่ละองค์ประกอบ)**

แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์ ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล

รายการ	ทำ	ไม่ทำ
1. สำรวจและกำหนดของเหลือใช้ในท้องถิ่น		
2. เลือกของเหลือใช้เพื่อนำมาประดิษฐ์ของเล่น		
3. เลือกประเภทของของเล่นที่ต้องการประดิษฐ์ของเล่น		
4. เลือกอุปกรณ์มาใช้ในการประดิษฐ์ของเล่น		
5. ดำเนินการประดิษฐ์ของเล่น		

ตัวชี้วัดที่ 2 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหา

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด		
2. สวยงาม นานาน		
3. นานาน		

แบบสังเกตพฤติกรรม

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้	ครั้งที่สังเกต					
	1	2	3	4	5	รวม
1. ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล						
1.1 มีการวิเคราะห์ปัญหาหาสาเหตุ และกำหนดทางเลือก/วิธีการแก้ปัญหา						
1.2 มีการวางแผนในการแก้ปัญหา						
1.3 มีการดำเนินการตามแผนในการแก้ปัญหา ตรวจสอบ และบันทึกผล						
1.4 มีการสรุปผลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา						

แบบมาตรฐานค่า (ตรวจสอบพฤติกรรม)

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

พฤติกรรมบ่งชี้	การปฏิบัติของนักเรียน		
	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคยทำ
1. ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล			
1.1 มีการวิเคราะห์ปัญหาหาสาเหตุ และกำหนดทางเลือก/วิธีการแก้ปัญหา			
1.2 มีการวางแผนในการแก้ปัญหา			
1.3 มีการดำเนินการตามแผนในการแก้ปัญหา ตรวจสอบ และบันทึกผล			
1.4 มีการสรุปผลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา			

4. การตัดสินใจผลการประเมิน สมรรถนะของผู้เรียน

การกำหนดเกณฑ์การประเมินสมรรถนะผู้เรียน (Rubric)

องค์ประกอบของ (Rubric)

- จำนวนระดับคุณภาพ
- ประเด็นพิจารณา
- คำบรรยายในแต่ละระดับคุณภาพ

1. ระดับคุณภาพ

1.1 แบบทวิภาค แบ่งเป็น 2 ระดับ (ผ่าน/ไม่ผ่าน)

1.2 แบบพหุภาค แบ่งเป็นมากกว่า 2 ระดับ (ปรับปรุง/พอใช้/ดี..)

2. ประเด็นพิจารณา

2.1 จำนวนพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ

2.2 ความซับซ้อนของพฤติกรรม

ระดับคุณภาพของสมรรถนะ

อิงพฤติกรรมของผู้เรียน

* ไม่เน้นความสำเร็จของงาน

ลักษณะ
ของพฤติกรรมที่
แสดงออก

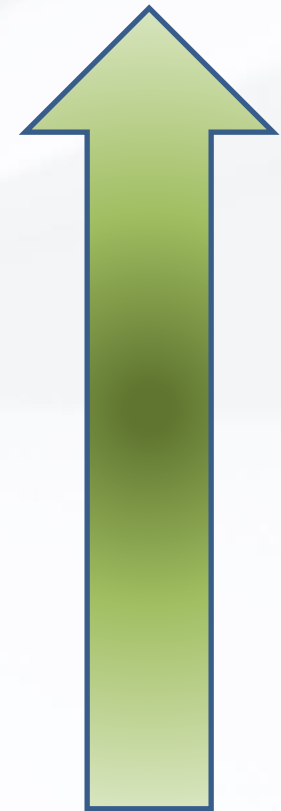
ซับซ้อน

ง่ายๆ ไม่ซับซ้อน

จำนวน
ของพฤติกรรมที่
แสดงออก

หลากหลาย

น้อย

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric)

สมรรถนะ: **ความสามารถในการแก้ปัญหา**

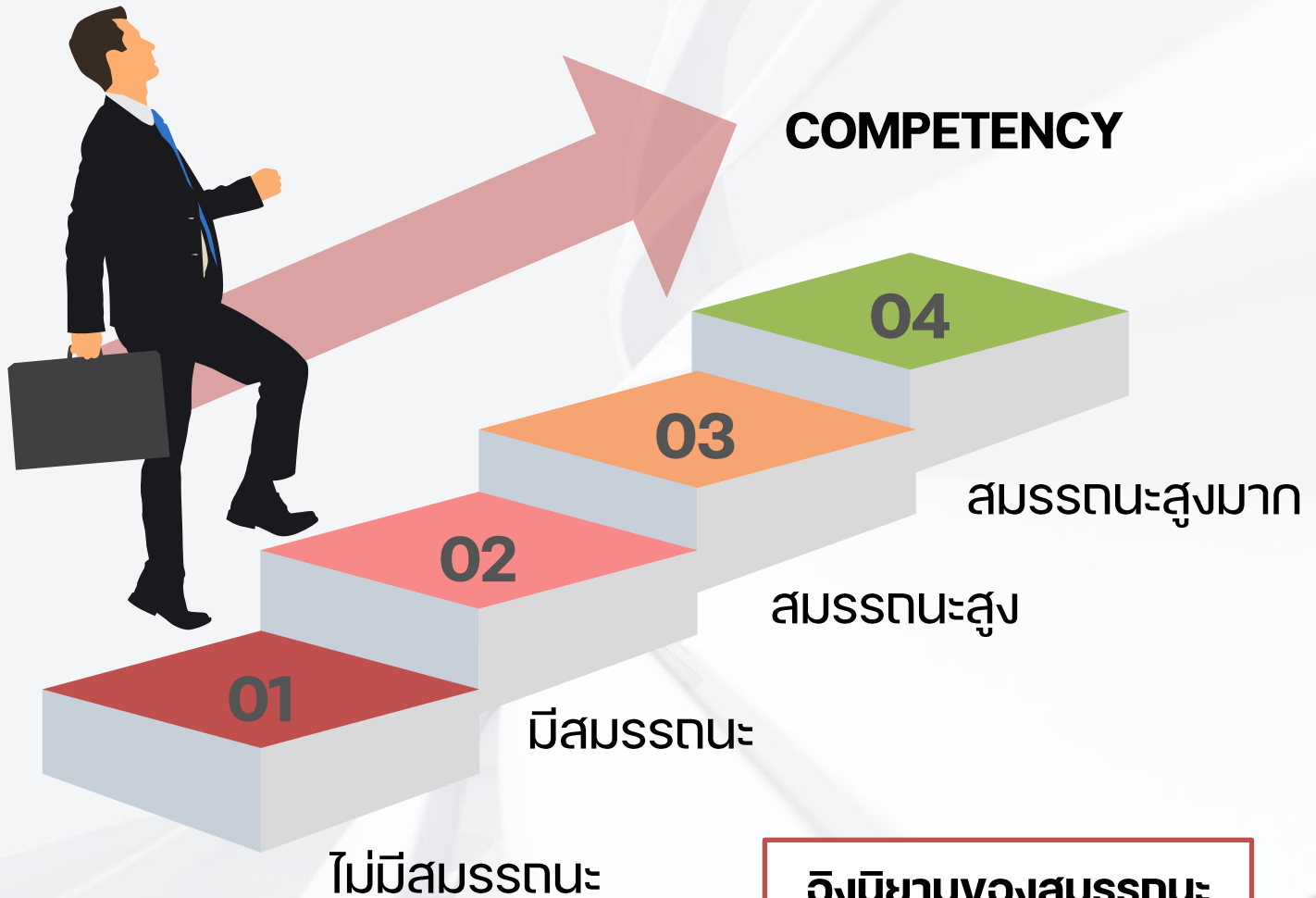
ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
เกินความคาดหวัง/ดีเยี่ยม	สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนได้ โดยมีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาคำดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบและสรุปผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหาเป็นไปตามแผน
สามารถ/ดีมาก	สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนได้ โดยมีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาคำดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบและสรุปผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กำลังพัฒนา/ดี	สามารถวิเคราะห์ปัญหาอย่างง่ายได้ มีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาคำดำเนินการแก้ไขปัญหามีการตรวจสอบ และสามารถสรุปผลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
เริ่มต้น/พอใช้	สามารถวิเคราะห์ปัญหาอย่างง่ายได้ มีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาคำดำเนินการแก้ไขปัญหามีการตรวจสอบ แต่ยังไม่สามารถสรุปผล

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric)

สมรรถนะ: ความสามารถในการสื่อสาร ม.3

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
เกินความคาดหวัง/ดีเยี่ยม	(เอาจอง ม.4 มาเขียนก็ได้)
สามารถ/ดีมาก	พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะจากสารที่อ่าน ฟัง ดู ด้วยภาษาของตนเองได้อย่างคล่องแคล่วชัดเจนได้อย่างสมเหตุสมผล คล่องแคล่ว ชัดเจน ด้วยภาษาของตนเองได้ และสามารถพูดเจรจาโน้มน้าวทำให้ผู้อื่นคล้อยตามในวัตถุประสงค์ที่ประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ สำเร็จทุกสถานการณ์รับรู้ข้อมูลและข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม และตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาตนเอง และส่วนรวมอย่างมีเหตุผลประกอบ รวมทั้งเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่ เหมาะสมและคุ้มค่ากับลักษณะข้อมูลข่าวสารโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม
กำลังพัฒนา/ดี	
เริ่มต้น/พอใช้	

ระดับคุณภาพของสมรรถนะ

อิงนิยามของสมรรถนะ

* เน้นความสำเร็จของงาน

จำนวนของ
พฤติกรรมที่
แสดงออก

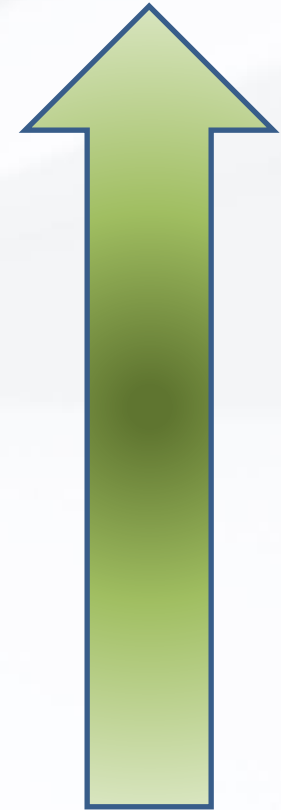
ครบถ้วน

ไม่ครบถ้วน

ความสำเร็จ
ของงานหรือภารกิจ

สูงกว่าที่เป้าหมายกำหนด

ไม่บรรลุ
เป้าหมาย

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric)

สมรรถนะ: ความสามารถในการแก้ปัญหา

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
มีสมรรถนะสูงมาก	สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาคิดครบถ้วนทุกพฤติกรรมบ่งชี้ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหายิ่งกว่าเป้าหมายที่กำหนด
มีสมรรถนะสูง	สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาคิดครบถ้วนทุกพฤติกรรมบ่งชี้ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหายังบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
มีสมรรถนะ	สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาคิดได้ไม่ครบถ้วนทุกพฤติกรรมบ่งชี้ แต่ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหายังบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
ไม่มีสมรรถนะ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหาไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
มีสมรรถนะสูงมาก	สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาคิดครบถ้วนทุกพฤติกรรมบ่งชี้ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาลงกว่าเป้าหมายที่กำหนด
มีสมรรถนะสูง	สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาคิดครบถ้วนทุกพฤติกรรมบ่งชี้ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาลงตามเป้าหมายที่กำหนด
มีสมรรถนะ	สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาคิดไม่ครบถ้วนทุกพฤติกรรมบ่งชี้ แต่ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาลงตามเป้าหมายที่กำหนด
ไม่มีสมรรถนะ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาลงไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ผลการสังเกตพฤติกรรม

ผลการประเมินภาคปฏิบัติ

ผลการประเมินตนเอง

**ผลการตรวจสอบร่องรอย
หลักฐาน / Portfolio**

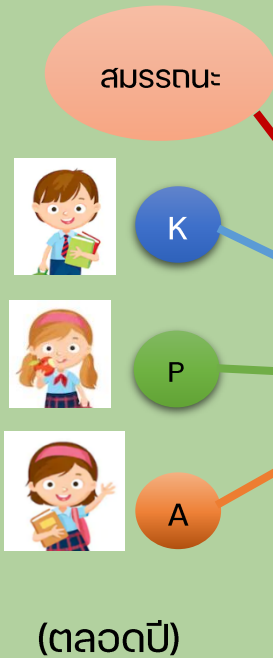
**ระดับความ
เชี่ยวชาญ
ของสมรรถนะ**

**พิจารณาแบบองค์รวม
(Holistic)**

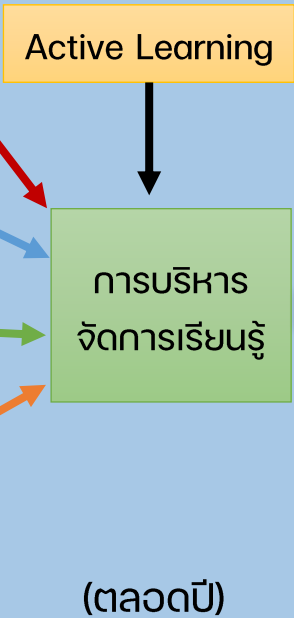

การออกแบบและการสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะ

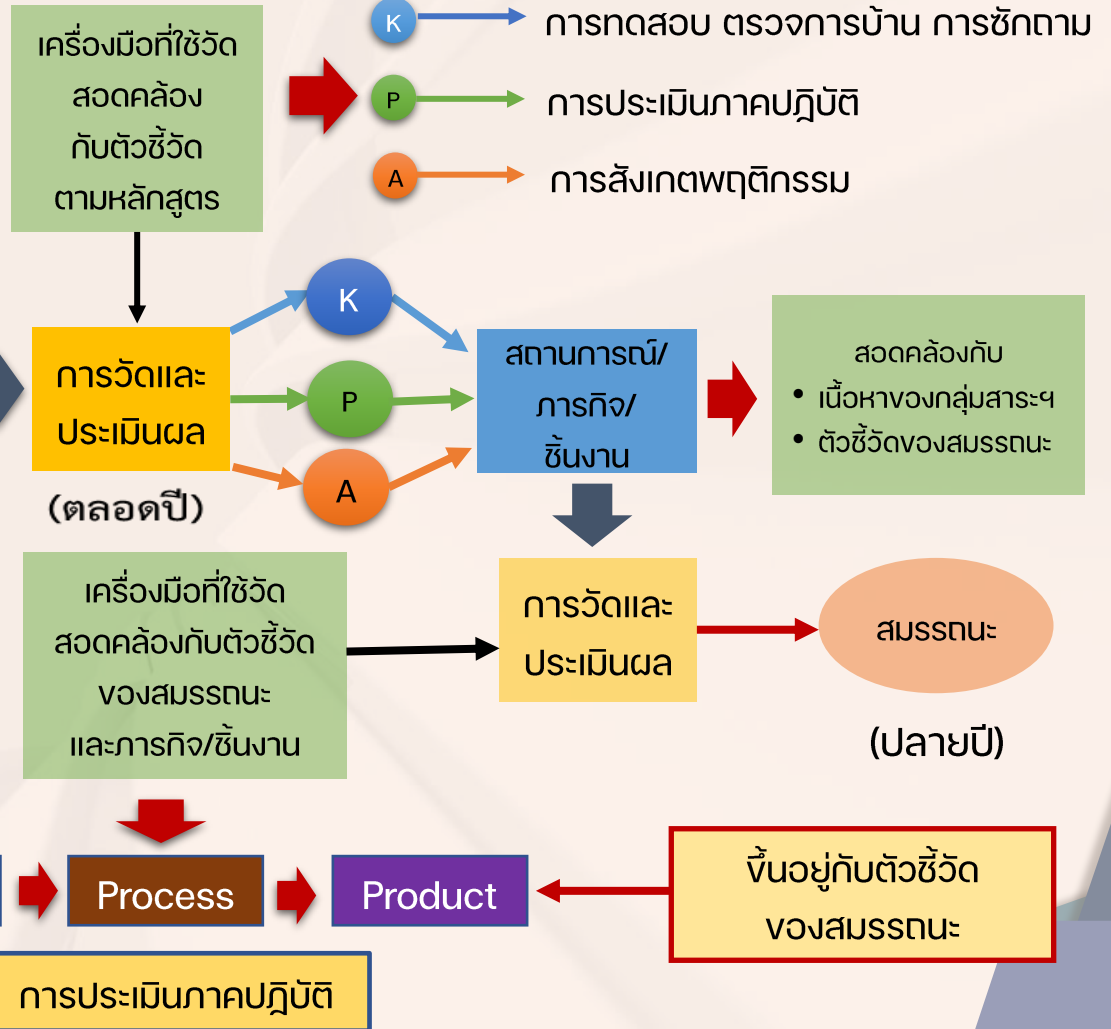
Objective

Learning

Evaluation

THANK YOU

ดร.ชนาริป กุ้ยแป
สำนักทดสอบทางการศึกษา